

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

ΔΚΣΚ

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

KSHPK

KOMISIONI SHITËTOR PËR
PARANDALIMIN E KORRUPSIONIT

11-9401/1
29-11-2022

ИЗВЕШТАЈ

за антикорупциска проверка на Статутот на Стоматолошка комора на Македонија
од аспект на состав на органите на Комората и избор на нивните членови

Наслов:

Статут на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 65/2013, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 101/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, и 37/16)

Статут на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.118/2021)

Доставено барање мислење од овластен предлагач/по сопствена иницијатива :

Врз основна на член 17 став 1 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), а во врска со иницијатива доставена од ----- за антикорупциска проверка на Статут на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 65/2013, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 101/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, и 37/16)

Област:

Здравство- состав на органите на Комората и избор на нивните членови

Генерална оценка

1. Осврт на барањето :

Стоматолошка комора на Македонија е основана со цел заштита и унапредување на стручноста и етичките должности и правата на докторите по стоматологија, за подобрување на квалитетот на здравствена заштита, следење на односот на здравствените работници кон општеството и граѓаните, да ги штити правата и професионалните интереси на докторите по стоматологија кои се нејзини членови и да се грижи за достоинството, угледот, интегритетот и унапредувањето на севкупната стоматолошка струка и професија и нејзиното правилно и чесно вршење.

2. Разгледани / консултирани дополнителни материјали:

- Статут на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 65/2013, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 101/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, и 37/16).
- Статут на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.118/2021)

Адреса: ул. Пресвета Богородица бр.3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија

Adresa: rr.Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonisë së Veriut

email: contact@dksk.org.mk

тел/tel: +389 2 3248 930

<https://www.dksk.mk>

- Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019)
- Закон за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија,, бр.43/2012, 145/2012, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015, 17/2016, 37/2016, 20/2019 и 101/2019)

Државната Комисија за спречување на корупција, врз основа на член 17 став 1 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), а согласно со Методологијата за антикорупциска проверка на легислативата, по спроведената антикорупциска проверка го донесе следниот:

ЗАКЛУЧОК

1.Нема услови да се врши антикорупциска проверка на одредбите од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 65/2013 ,87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 101/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16) бидејќи овие одредби престанале да важат и со самото тоа што не се дел од правниот поредок, не можат да бидат предмет на анализа.

2.Се изврши антикорупциска проверка на Статутот на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.118/2021) по што се утврди дека постојат ризици од корупција во примената на дискреционото овластување и изборот на членовите на органите на Комората.

Образложение

Државната комисија за спречување на корупцијата постапуваше по иницијатива доставена од ----- и согласно Методологијата за антикорупциска проверка на легислативата во која е содржана и листата на ризиците од корупцијата, спроведе антикорупциска проверка на одредбите од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија од аспект на состав на органите на Комората и избор на нивните членови.

Во текот на анализата на законските и подзаконските прописи, се констатира дека престанал да важи Статутот кој бил во сила во време на поднесување на предлогот и дека Собранието на Стоматолошката комора на Македонија на ден 24.04.2021 година има донесено нов Статут на Стоматолошката комора на Македонија, објавен во „Службен весник на Република Северна Македонија,, бр.118/2021 и со стапување во сила на овој Статут, престанува да важи Статутот на Стоматолошката комора на Македонија од 28.03.2017 година, објавен во „Службен весник на Република Македонија,, бр.62/2017.

Земајќи предвид дека одредбите од Статутот кои престанал да важи повеќе не можат да произведуваат правно дејство, Државната комисија за спречување на корупцијата спроведе антикорупциска проверка на Статутот кој е во сила и утврди постоење на коруптивни ризици во одредбите со кои се уредува надлежноста на Претседателот на Комората, составот и работата на органите на Комората.

„Претседател на Комора,,

Член 34 став 1

12) му предлага на Собранието избор и разрешување на членови на Извршниот одбор,

13) му предлага на Собранието избор и разрешување на претседатели и членови на одборите и постојните комисији со исклучок на Надзорниот одбор,

14) му предлага на Извршниот одбор избор и разрешување на Претседател на Извршниот одбор и заменици на Претседателот на Извршниот одбор,

16) предлага на Собранието двајца заменици на Претседателот на Комората.

Со проверка на овој член се констатира дека произлегува ризик од корупција кој го опфаќа дискреционото овластување кај едно лице, Претседателот на Комората, кое му овозможува големо влијание во изборот на членови на органите и комисиите на Комората. Ваквото решение остава можност да го злоупотреби ова свое право, на начин што ќе врши влијание врз оние што ги предложил, кои за да се „оддолжат,, може да бидат подложни на коруптивни дејствија.

Ризикот од корупција детектиран во надлежноста на Претседателот на Комората, продуцира ризик и во одредбите од Статутот со кои се уредува составот на другите органи на Комората, чии членови се избираат на негов предлог.

Имено, составот и надлежноста на Извршниот одбор е уреден со член 27 став 2 точка 3 и член 28 став 2 и 6 од Статутот, во кои е пропишано дека на предлог на Претседателот на Комората, се врши избор и разрешување на членовите на Извршниот одбор, неговиот Претседател и замениците на претседателот на Извршниот одбор.

Во член 36 е утврдено дека на предлог на Претседателот на Комората, Собранието на Комората избира двајца заменици на Претседателот во случај на негово отсуство.

Составот на Судот на честа е уреден со член 40 кој пропишува дека членовите на овој орган, се избираат со мнозинство гласови од вкупниот број делегати во Собранието, на предлог на Претседателот на Комората.

Во член 42 е уредена постапката за избор на Обвинител и заменици на Обвинителот на Комората, кои повторно на предлог на Претседателот на Комората, ги избира Собранието.

Исто така, во делот од Статутот кој се однесува на комисиите на Комората, во член 49 е утврдено дека Претседателот на Комората, ги предлага претседателот и членовите на постојните комисији.

Во сите наведени одредби, произлегува дискреционото овластување на Претседателот на Комората, кое во комбинација со нецелосно дефинирани услови и критериуми за избор, претставува потенцијален ризик од корупција и може да придонесе за евентуално влијание на претседателот во работата и одлучувањето на органите на Комората.

Така на пример, во делот на надлежноста на Извршниот одбор е предвидено одобрување на правни акти и правни дела на Претседателот на Комората, чија вредност надминува 3.001,00 еуро (три илјади и едно еуро), но не надминува 10.000,00 евра (десет илјади евра) во денарска противвредност.

Заради тоа е потребно да се ограничи влијанието на Претседателот на Комората и да се извршат измени не само во одредбата која се однесува на надлежноста на Претседателот на Комората, туку и во одредбите со кои се уредува составот и постапката за избор на членовите на другите органи на Комората.

Член 40 со кој се уредува составот, изборот и мандатот на членови на Судот на честа

Став 2 „Претседателот на Судот на честа се избира од редот на членовите на Комората, кои се активни членови од најмалку 2(два) лицензни периоди во Комората и кои имаат углед во средината во која работат и живеат.,,

Став 3 „Членовите на Судот на честа се избираат од редот на членовите на Комората, кои се активни членови од најмалку 1 (еден) лицензен период на Комората и кои имаат углед во средината во која работат и живеат.,,

Од цитираната одредба останува нејасно кои се мерливите критериуми за углед во средината во која работат и живеат. Отсуството на конкретни услови кои поблиску ќе упатуваат како ова ќе се утврдува, претставува правна празнина и плодно тло за развој на корупција, токму заради присуството на субјективни фактори на влијание при оценката што претставува углед кај една личност. Ова во практичната примена може да доведе до сомневање дали ќе биде направен најдобриот избор, односно дали ќе биде избрано лице со интегритет, што е од особено значење ако се земе предвид надлежноста на Судот на честа, кој како орган на Комората расправа и одлучува за одговорноста на докторите на стоматологија за сторена повреда од етичка, деонтолошка и професионална гледна точка.

Во врска со поставување на „угледот,, како услов при избор на кандидат, може да се констатира дека е предвиден и во член 35 од Статутот при изборот на кандидат за Претседател на Комората, но евидентно е дека покрај тоа што се бара да ужива углед меѓу членството на Комората, пропишани се уште пет други услови, со што се стеснува кругот при изборот на најдобриот кандидат. Земајќи предвид дека при изборот на Претседателот и членовите на Судот на честа, покрај угледот кој треба да го уживаат во средината во која работат и живеат, предвиден е само уште еден услов, да бидат активни членови од еден односно два лицензни периоди, се оцени дека остава можност за широко толкување и дискреција како на оној што предлага, така и на оној што бира.

Исто така, при антикорупциската проверка се утврди дека во став 2 постои ризик од корупција и во делот што се однесува на бројот на делегати, потребен за избор на Претседател на Судот на честа, бидејќи не е предвидено со какво мнозинство се избира, туку само дека се избира од редот на членовите на Комората.

Ако се има предвид дека при изборот на членовите, јасно и децидно е уреден потребниот број на гласови од вкупниот број делегати во Собранието, одредбата во став 2 во врска со бројот на делегати потребен за избор на Претседателот на Судот на честа, е недоречена и непрецизна, што остава можност за различно толкување.

Заклучок и препорака

Државната комисија за спречување на корупцијата при спроведената анализа и проверка на горенаведениот статут заклучи дека е потребно да се преземат чекори за надминување на констатираните состојби во насока на:

- Да се ограничи влијанието на Претседателот на Комората во изборот на членови на другите органи на Комората,

-Јасно дефинирање на условите со пропишување на објективни и мерливи критериуми при избор на Претседателот и членовите на Судот на честа,

-Прецизирање на одредбата од Статутот со која се уредува начинот на избор на Претседателот на Судот на честа, во насока на избегнување на ситуации кои ќе доведат до различно толкување и можни состојби на судир на интереси.

Според горенаведеното произлегува дека заради уредување на овие прашања е неопходна измена и дополнување на предметниот Статут на Стоматолошката комора на Македонија, при што се препорачува при изготвувањето на таквите измени и дополнувања на Статутот да бидат вклучени и претставници од надлежните институции.

Изработил,
Дијана Димковска- советник
Одобрил,
Катица Николовска- член на ДКСК

